

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eleny Kováčovej a členiek senátu JUDr. Jany Henčekovej a JUDr. Valérie Mihalčinovej v právnej veci žalobcu: **S. O. S. / B. L. S.**, *zastúpeného advokátkou E. K.*, proti žalovanému: **M. Ž. P. S. R.**, B., o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného zo dňa 16. júna 2005, č. 23/2005 – rozkl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo dňa 19. apríla 2007, č. k. 1 S 265/2005-59, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 19. apríla 2007, č. k. 1 S 265/2005-59 **p o t v r d z u j e**.

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a**.

O d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Bratislave podľa § 250j ods. 1 OSP zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného a zrušenia rozhodnutí oboch stupňov, vydaných v správnom konaní, ktorými bolo rozhodované o žiadosti spoločnosti O., a.s. o udelení výnimky a vydanie súhlasu podľa zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon o ochrane prírody a krajiny) v súvislosti s rekonštrukciou Lanovej dráhy Vrátna Chleb. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplynul záver, že postup žalovaného správneho orgánu v danej veci bol zákonný, napadnuté rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonom a preto námietky žalobcu neodôvodňujú zrušenie napadnutého rozhodnutia.

Včas podaným odvolaním sa žalobca domáhal, aby odvolací súd zmenil napadnutý rozsudok, zrušil rozhodnutia správneho orgánu oboch stupňov a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie. Mal za to, že rozhodnutia prvostupňového aj odvolacieho (zrejme bol myslený orgán, ktorý rozhodoval o rozklade) orgánu ochrany prírody povolili výnimky zo zákazov ustanovených zákonom o ochrane prírody a krajiny, rozhodnutia však neboli podľa tvrdenia žalobcu náležite odôvodnené, lebo nie je zrejmé, pre ktoré odôvodnené prípady bola výnimka vôbec povolená. Tvrdil, že sa povoľujúce orgány nezaoberali námietkou, uvedenou v žalobe, že ochrana prírody na území národného parku je nadradená nad ostatné činnosti. Poukázal na to, že v dotknutom území nebolo prakticky vôbec vykonané kvantitatívne a kvalitatívne určenie rozsahu jednotlivých vplyvov vyvolaných antropogénnym zaťažením v území, z čoho je zrejmé, že v procese posudzovania vplyvov nebolo možné určiť ani rozsah predpokladaných vplyvov vyvolaných realizovaním zámeru v budúcnosti; pritom v danej lokalite takmer úplne absentuje akýkoľvek monitoring. Uviedol, že orgány ochrany prírody povolili výnimky bez toho, aby bolo vykonané riadne posúdenie možných vplyvov na lokalitu, čím postupovali v priamom rozpore nielen s príslušnými zákonmi SR, ale aj s ustanoveniami čl. 6 ods. 3 a 4 Smernice o ochrane prirodzených biotopov. V ďalších častiach odvolania žalobca opakuje tvrdenia žaloby, týkajúce sa napr. zákonnej ochrany prioritných biotopov a prioritných druhov, čím sa žalovaný a prvostupňový správny orgán podľa tvrdenia žalobcu nezaoberali, neskúmali a nezisťovali, či sa v lokalite nevyskytujú prioritné druhy alebo prioritné biotopy. Uviedol tiež, že v chránenom vtáčom území sa zakazuje vykonávať činnosti, ktoré môžu mať negatívny vplyv na životné prostredie. Zo skutočnosti, že pre danú lokalitu neexistujú potrebné dáta, na základe ktorých by sa dal reálne zhodnotiť predpokladaný vplyv zamýšľanej činnosti na životné prostredie, vyvodil žalobca záver, že v predmetnom konaní o udelení výnimiek a súhlasu nebolo preukázané, že činnosť (rekonštrukcia lanovky) nebude mať negatívny vplyv na priaznivý stav územia. Poukázal na to, že táto skutočnosť vôbec nebola vyhodnotená a preukázaná. Zopakoval aj námietku žaloby, že v konaní nebol naplnený žiadny z dôvodov § 40 zákona o ochrane prírody a krajiny, pričom príslušné orgány ochrany prírody a krajiny sa s námietkami v tomto bode nezaoberali a nevysporiadali sa s nimi. Poukázal na to, že žalovaný, rovnako ako aj prvostupňový orgán postupovali v rozpore predovšetkým s článkom 4 ods. 4 Smernice o ochrane voľne žijúcich vtákov v znení článku 6 ods. 2, 3, 4 Smernice o ochrane prirodzených biotopov, § 3 ods. 3, 4 a § 47 zákona o správnom konaní, § 65 ods. 1 písm. h) v súvislosti s § 40 a § 28 ods. 2 zákona o ochrane prírody a krajiny. Vytýkal, že krajský súd sa s dôvodmi žaloby v napadnutom rozsudku vôbec nezaoberal a v odvolaní citoval presne odôvodnenie v rozsahu necelých 14 riadkov. Uviedol, že v citovanom odseku namietaného rozsudku ani v žiadnej inej jeho časti sa nenachádza ani zmienka o tom, ktoré skutočnosti považuje súd za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, ani ako vec právne posúdil. Ďalej uviedol, že rozhodnutie krajského súdu je prakticky neodôvodnené a teda nepresvedčivé a že je v príkrom rozpore s § 157 ods. 2 OSP. Tiež uviedol, že krajský súd sa nezaoberal námietkami žalobcu, nevyporiadal sa s tvrdeniami o tom, že rozhodnutia správnych orgánov sú v rozpore s ustanoveniami zákona

o ochrane prírody a krajiny, správneho poriadku a tiež smerníc Európskych spoločenstiev. Poukázal aj na to, že takéto rozhodnutie predstavuje zásah do práva na spravodlivé súdne konanie v zmysle článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ktorý bol uverejnený v Zbierke zákonov ako oznámenie Ministerstva zahraničných vecí ČSFR pod číslom 209/1992 Zb.) ako aj článku 46 Ústavy Slovenskej republiky. Poukázal aj na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva a judikatúru Ústavného súdu Slovenskej republiky, týkajúcu sa požiadaviek riadneho odôvodnenia rozsudku súdu. Uviedol, že namietané prvostupňové rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave sa vyjadruje k bližšie nešpecifikovaným stanoviskám odborných orgánov – ŠOP SR, správa NP Malá Fatra; vyjadruje sa tiež k dôvodom, prečo bolo prvostupňové rozhodnutie zmenené, hoci tento dôvod nebol obsahom žaloby; iné odôvodnenie úplne absentuje; preto je podľa názoru žalobcu takéto rozhodnutie jednoznačne neodôvodnené a arbitrárne a ako také je v rozpore s Ústavou aj Dohovorom garantovaným právom na spravodlivé konanie.

Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu uviedol, že o výnimkách v danej veci bolo rozhodované v súlade so zákonom o ochrane prírody a krajiny, čo je zrejme aj z podmienok na realizáciu navrhovanej činnosti stanovených v rozhodnutí. Ďalej uviedol, že povolenie výnimky, resp. vydanie súhlasu pre navrhovanú činnosť je v rozhodnutí žalovaného napriek tvrdeniam žalobcu odôvodnené aj z hľadiska ochrany ľudského zdravia a bezpečnosti. Poukázal aj na to, že ustanovenia smernice Rady č. 79/409/EHS o ochrane voľne žijúcich vtákov ako aj smernice Rady č. 92/43/EHS o ochrane biotopov, voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín sú prebrané zákonom č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny ako aj vykonávacou vyhláškou MŽP SR č. 24/2003 Z.z. Ďalej poukázal na to, že žalobou napadnutým rozhodnutím boli žiadateľovi uložené podmienky realizácie navrhovanej činnosti, ktorých súčasťou boli aj podmienky, týkajúce sa predchádzania rušivých vplyvov na chránené druhy, ako aj uloženie kompenzačných opatrení, ktoré bol žiadateľ povinný vykonať za účelom zabezpečenia záujmov ochrany prírody a krajiny. Ďalej uviedol, že sedačková lanovka už bola postavená, resp. zrekonštruovaná.

Najvyšší súd SR ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP) prejednal vec podľa § 212 ods. 1 a § 214 ods. 1 v spojení s § 246c OSP a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné. Rozhodol na odvolacom pojednávaní podľa § 250ja ods. 3 OSP dňa 30. januára 2008 rozsudkom, ktorý verejne vyhlásil.

Z obsahu predložených spisov odvolací súd zistil, že predmetom súdneho preskúmvacieho konania sú rozhodnutia, týkajúce sa udelených výnimiek podľa zákona o ochrane prírody a krajiny Spoločnosti O., a.s.. Uvedená spoločnosť požiadala M. Ž. P. S. R. o udelenie výnimky podľa zákona o ochrane prírody a krajiny listom zo dňa 27.11.2003 s odôvodnením, že mieni prestavať modernou technológiou osobnú lanovú dráhu - Lanovú dráhu Vrátna Chleb a tým nahradiť existujúce morálne a technologicky zastarané zariadenie lanovej dráhy. V žiadosti o udelenie výnimky sa ďalej uvádza, že výstavba lanovej dráhy bude realizovaná v súlade s podmienkami definovanými v odporúčaní Záverečného stanoviska M. Ž. P. S. R. číslo 3922/2002-4.3, vydaného 15.10.2002 a že výstavbou novej lanovej dráhy

Vrátna Chleb sa sleduje najmä zabezpečenie vyššej bezpečnosti a kvality prepravy osôb. Žiadosť ďalej vymenúva jednotlivé výnimky a uvádza príslušné zákonné ustanovenia § 14 až § 16 zákona o ochrane prírody a krajiny, z ktorých sa žiada o udelenie výnimky z územnej ochrany prírody a krajiny podľa tretieho, štvrtého a piateho stupňa. Ide najmä o vjazd motorových vozidiel a stavebnej techniky na stavbu, pohyb pracovníkov stavby mimo vyznačených chodníkov, lety vrtuľníka, umiestnenie časti stavby, zasiahnutie do lesného porastu a poškodenie vegetačného a pôdneho krytu v rámci stavby, rušenie pokoja a ticha pri stavebnej, montážnej činnosti a doprave. Okrem žalobcu boli zúčastnenými osobami v konaní o povolenie výnimky (§ 15a ods. 1, 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov, § 82 ods. 3, 6 zákona o ochrane prírody a krajiny) občianske združenia M. P. H. a L.Z. VLK. Jednotlivé kroky žalovaného správneho orgánu pri zadovážovaní si podkladov pre vydanie rozhodnutia nebude Najvyšší súd Slovenskej republiky špecifikovať, lebo vo veci vyžiadané stanoviská a vyjadrenia sú obsahom pripojených administratívnych spisov. Presné označenie relevantných listinných dôkazov, z ktorých vychádzal žalovaný správny orgán pri rozhodnutí o povolení výnimky ako aj minister pri rozhodovaní o rozklade, sú uvedené v odôvodneniach preskúmaných rozhodnutí, na ktoré Najvyšší súd Slovenskej republiky v podrobnostiach odkazuje. Prvé rozhodnutie žalovaného vo veci zo dňa 26.03.2004, č. 5358/1640/03-5.1 bolo po podaní rozkladu Lesoochranárskeho zoskupenia VLK Východné Karpaty zrušené a vec bola vrátená na nové prejednanie a rozhodnutie. Po odstránení vytýkaných nedostatkov, týkajúcich sa najmä určenia plošného rozsahu zásahov do chráneného územia, bolo vydané rozhodnutie o povolení výnimky a vydaní súhlasu zo dňa 26.04.2005, číslo 3853/1193/04-5.1, pričom žalovaný správny orgán v súlade s ustanovením § 82 ods. 12 zákona o ochrane prírody a krajiny podrobne stanovil podmienky vykonávania činnosti zabezpečujúce ochranu prírody a krajiny a obmedzil časovú platnosť rozhodnutia do 31.12.2006. Proti tomuto druhému rozhodnutiu vo veci podal rozklad žalobca, resp. jeho právny predchodca (SOVS). O rozklade bolo rozhodnuté rozhodnutím zo dňa 16.06.2005, číslo 23/2005 – rozkl., ktoré je predmetom tohoto súdneho preskúmacieho konania. Prvostupňové rozhodnutie bolo zmenené v bode 4 písm. e) výroku a bolo tiež doplnené o bod 7, upravujúci podmienky prepravnej kapacity lanovej dráhy. Krajský súd ako súd prvého stupňa v súdnom preskúmaní konaní nezistil porušenie zákona v postupe a rozhodnutiach správnych orgánov. Po preskúmaní napadnutého rozhodnutia ako aj konania, ktoré mu predchádzalo, v rozsahu dôvodov, uvedených v žalobe, dospel krajský súd k záveru, že postup žalovaného správneho orgánu bol zákonný, napadnuté rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonom a preto námietky žalobcu neodôvodňujú zrušenie napadnutého rozhodnutia. Podľa § 250j ods. 1 OSP preto žalobu zamietol.

Pre úplnosť je potrebné uviesť, že z oznámenia Úradu pre reguláciu železničnej dopravy z 27.02.2006 (č.l. 50 spisu krajského súdu) vyplýva, že stavebník O., a.s. ukončil akékoľvek práce na stavbe „Rekonštrukcia lanovej dráhy Vrátna – Chleb“ dňom 31.01.2006.

Súdy preskúmajú v súdnom preskúmvacom konaní zákonnosť rozhodnutí a postupov správnych orgánov. Podstatou správneho súdnictva je ochrana práv fyzických a právnických osôb, ktoré sa cítia byť poškodené rozhodnutím orgánu verejnej správy v správnom konaní. V súdnom preskúmvacom konaní sa procesné postavenie orgánu verejnej správy, ktorý vo veci rozhodol, zmení tak, že sa stane jedným z účastníkov súdneho preskúmvacieho konania s rovnakými procesnými právami a povinnosťami, ako ostatní účastníci. V súdnom preskúmvacom konaní podľa druhej hlavy piatej časti OSP je možné domáhať sa preskúmaniu zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu na princípe generálnej klauzuly. Každé rozhodnutie orgánu verejnej správy je preskúmateľné v správnom súdnictve (ak to nevytlúčil zákon) bez toho, aby sa vyžadovala osobitná úprava v zákone, resp. v podzákonnej norme. Právomoc súdu vyplýva priamo z Ústavy Slovenskej republiky. **Na rozdiel od konania vo veciach občianskoprávných ide o súdny prieskum zákonnosti. Preto je potrebné zdôrazniť, že to, či je rozhodnutie vecne správne, účelné alebo ekonomické je predmetom súdneho preskúmvacieho konania len v súvislosti so skúmaním jeho zákonnosti.**

Postup súdu v súdnom preskúmvacom konaní je upravený v piatej časti OSP. Pre riešenie otázok, ktoré nie sú priamo upravené v piatej časti, sa použijú **primerane** ustanovenia prvej, tretej a štvrtej časti (§ 246c OSP). To znamená, že aj znenie ustanovenia § 157 ods. 2 OSP je potrebné aplikovať primerane, s prihliadnutím na to, že v súdnom preskúmvacom konaní preskúmajú súdy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy (§ 244 ods. 1 OSP).

V správnom konaní príslušný orgán ochrany životného prostredia (M. Ž. P. S. R. pri rozhodovaní v prvom stupni a minister pri rozhodovaní o rozklade) postupoval v súlade so základnými zásadami správneho konania, formulovanými v § 3 a 4 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov. Postupoval v súlade s § 29, § 40, § 67i a § 65h v spojení s § 83 ods. 1 zákona o ochrane prírody a krajiny, keď po vykonaní dokazovania povolil výnimku zo zákazov ustanovených v § 14 až 16, § 34 a § 35 zákona o ochrane prírody a krajiny a vydal súhlas podľa uvedeného zákona.

Ani odvolací súd nezistil pochybenie pri rozhodovaní žalovaného na základe zákonom povolenej správnej úvahy, **kedy súd preskúmvava iba**, či také rozhodnutie nevybočilo z medzí a hľadísk ustanovených zákonom (§ 245 ods. 2 OSP).

Úprava smernice Rady 79/409/EHS z 2. apríla 1979 o ochrane voľne žijúcich vtákov (v znení neskorších doplnení) ako aj úprava smernice Rady 92/43/EHS z 21. mája 1992 o ochrane biotopov, voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín je obsiahnutá v ustanoveniach zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov a vo vykonávacej vyhláške Ministerstva životného prostredia SR č. 24/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov. Z obsahu uvedených smerníc ako aj zákonnej úpravy, ktorá prevzala ich obsah, vyplýva, že ochrana prírody a krajiny je uskutočňovaná so zreteľom na naliehavé dôvody

verejného záujmu, vrátane sociálnych a ekonomických dôvodov. Z uvedenej zákonnej úpravy správne vychádzal žalovaný pri posudzovaní povolenia dočasných, časovo obmedzených výnimiek a vydaní súhlasu.

V správnom konaní nedošlo ani k porušeniu § 3 ods. 3 a § 47 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov. Nemožno spravodlivo požadovať od správneho orgánu, aby vyhodnocoval monitoring, ktorý podľa tvrdenia v žalobe v danej lokalite (na rozdiel od iných lokalít) nebol vykonaný. Takisto nemožno trvať na tom, aby správny orgán rozhodol až po monitorovaní, ktoré môže trvať – aby mohli byť z neho získané relevantné údaje – niekoľko mesiacov alebo aj rokov. K tvrdeniu žalobcu v bode 5 odvolania, že keď pre danú lokalitu neexistujú potrebné dáta, na základe ktorých by sa dal reálne zhodnotiť predpokladaný vplyv v zamýšľanej činnosti na životné prostredie, v predmetnom konaní o udelení výnimiek a súhlasu nebolo preukázané, že činnosť (rekonštrukcia lanovky) nebude mať negatívny vplyv na priaznivý stav územia, je potrebné uviesť, že správny orgán rozhoduje na základe dokazovania, ktoré je možné vykonať; nie je možné rozhodnúť na základe neexistujúcich dôkazov, resp. takých, ktoré nie je možné vykonať; ktoré sú v čase rozhodovania nedostupné. Odôvodnenia rozhodnutí, vydané v správnom konaní, sú dostatočne podrobné, zodpovedajúce zákonným požiadavkám ustanovenia § 47 ods. 3 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov, preto dôvody, ktoré viedli k rozhodnutiu o povolení výnimky a vydaní súhlasu nebolo potrebné v odôvodnení napadnutého rozsudku opakovať. Aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva a judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky, týkajúcej sa požiadaviek riadneho odôvodnenia rozsudku súdu, na ktorú žalobca poukazuje v odvolaní, súd v odôvodnení svojho rozhodnutia nemusí dať odpoveď na všetky otázky, nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam. Preto odôvodnenie súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces. Vzhľadom na osobitosti súdneho preskúmvacieho konania, upraveného v piatej časti OSP v porovnaní v porovnaní s občianskoprávnym konaním v prvom stupni podľa tretej časti OSP je podľa názoru odvolacieho súdu postačujúce stručné uvedenie dôvodov so záverom, že postup žalovaného správneho orgánu bol zákonný a napadnuté rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonom, čím sa (krajský) súd stotožnil s vecnými dôvodmi žalovaného správneho orgánu, uvedenými v odôvodneniach rozhodnutí oboch stupňov v danej veci, ktoré ho viedli k rozhodnutiu o povolení výnimky a vydaní súhlasu.

Keď teda krajský súd dospel k právnemu záveru, totožnému so záverom správnych orgánov a rozhodol, že preskúmvaným rozhodnutím žalovaného správneho orgánu nedošlo k porušeniu zákona, tento jeho názor považoval aj odvolací súd z dôvodov, uvedených vyššie za správny.

Preto Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny podľa § 219 OSP potvrdil. Pritom sa stotožnil s právnym posúdením a dôvodmi krajského súdu, viazaný tiež rozsahom a dôvodmi

odvolania podľa § 212 ods. 1 OSP ako aj rozsahom a dôvodmi podanej žaloby (§ 249 ods. 2 OSP).

Len okrajom Najvyšší súd SR poznamenáva, že nepovažuje za nesprávne, keď sa krajský súd v odôvodnení napadnutého rozsudku zaoberal dôvodmi zmeny prvostupňového rozhodnutia správneho orgánu, hoci tento dôvod nebol obsahom žaloby, lebo žalobou bolo napadnuté predmetné (zmeňujúce) rozhodnutie o podanom rozklade (247 ods. 2 OSP). „Bližšie nešpecifikované stanoviská odborných orgánov“ – ŠOP SR, správa NP Malá Fatra – nebolo potrebné bližšie špecifikovať, pretože sú založené v pripojených administratívnych spisoch.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol Najvyšší súd SR podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 OSP tak, že účastníkom ich náhradu nepriznal. Neúspešnému žalobcovi náhrada trov odvolacieho konania nepatrí a žalovanému nevznikol zákonný nárok na ich náhradu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

V Bratislave dňa 30. januára 2008

JUDr. Elena Kováčová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:
Nikoleta Adamovičová